

Són pocs segons i fugaços, però el missatge és clar: l'actualitat es pot entendre i explicar amb EL TEMPS. I en català. Ferran Rañé no s'ho va pensar dues vegades quan li van proposar donar la cara per la falca publicitària de la nova època del setmanari. "M'hi sento afí, volia col·laborar-hi i ha estat un treball molt professional", comenta. I com ha fet en tants altres projectes, no ha deixat d'aportar-hi la seva experiència en el disseny final de la realització, amb idees sobre com treballar visualment els conceptes. No se n'amaga pas: li agrada cada vegada més proposar, i si convé, arriscar. L'actor que ha encarnat Makinavaja, Quico (El progrè) o el Felip, de la sèrie *Majoria absoluta*, i tants personatges més dalt dels escenaris o davant les càmeres és també director d'escena, productor, professor i "quasi autor", en paraules seves. La seva carrera és impossible de resumir, així com els seus esforços per aconseguir que els actors siguin un gremi ben reconegut dins la professió.

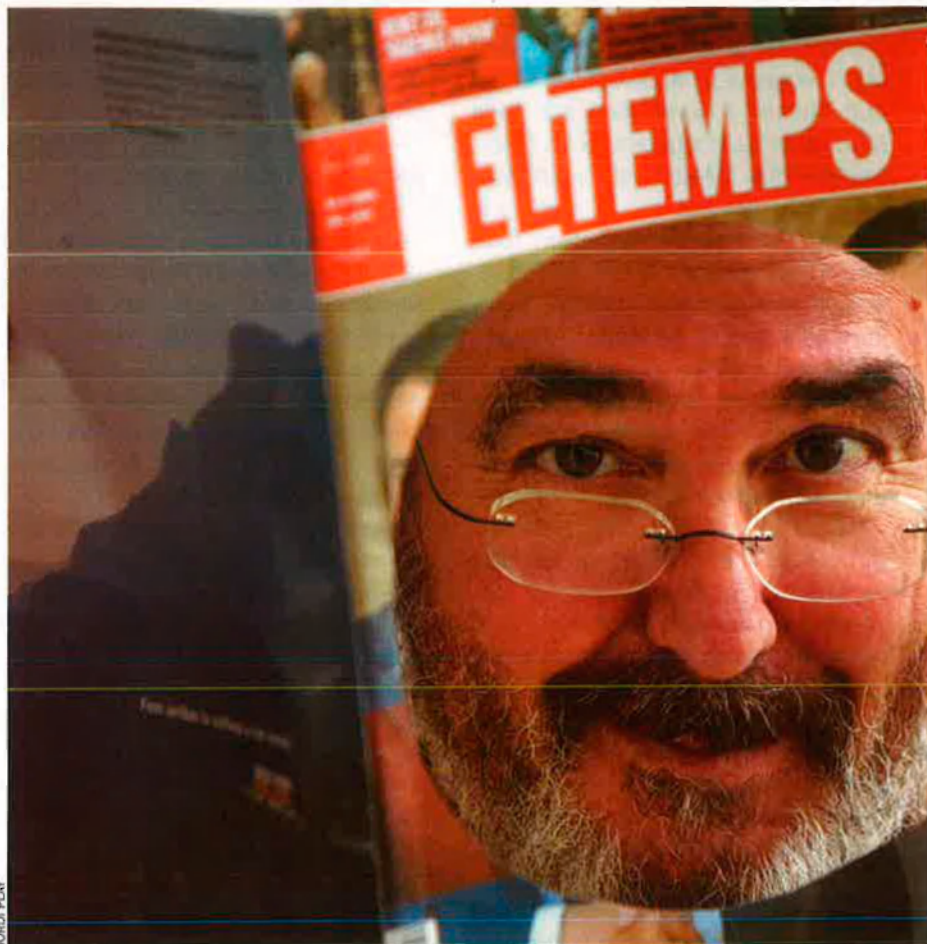
—Teatre, cinema, televisió, cara a cara amb el públic o darrere l'escenari. Un sempre pot apostar pel que li ve més de gust?

—No sempre és així. És obvi que una part dels projectes en els quals participes cal que et cobreixin el calendari i serveixin per coses tan sòrdides com menjar, pagar l'escola, pagar el pis..., però sempre que puc intento que siguin propostes interessants, que em cremin a l'estómac, que m'entusiasmin, i això pot venir per molts factors: pel guió, per l'equip, per les històries que s'hi representen... És un cúmul de factors.

—No tothom ho deu poder fer...

—Si parlem de teatre, des del moment en què és una indústria cultural, es regeix, com tots els sectors, per un factor mercantilista. I això fa que l'oferta i la demanda sigui la que dicta mini com funcionen les relacions. Però, per a mi, hi ha un tema clau de tot l'entramat, i és que, dins la distribució de costos, l'actor no té el lloc de reconeixement que hauria de tenir. A l'actor se li demana un compromís molt alt, i molts cops no hi ha una correspondència. Els assajos no estan pagats com ho haurien d'estar, o com es pa-

"M'agrada impulsar projectes i participar del procés creatiu"

JORDI PLAN

Ferran Rañé és un home de teatre total. També de cinema i de televisió. I ara, també, la cara visible que presenta la nova imatge d'EL TEMPS, un spot que ha rodat amb entusiasme, com una manera de fer costat a "una revista que tracta la informació amb crítica i rigor".

guen en altres llocs. S'han aconseguit millores, però amb el sindicalisme teatral no hem aconseguit tot el que voldríem.

—Això ho ha pogut comprovar després d'anys a l'Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya...

—Sí, però moltes coses no s'han entès o s'han fet d'una manera poc operativa. No es pot parlar d'arts escèniques en majúscules quan les persones que han de fer el salt de la formació a la professió no disposen d'espais de transició. La rendibilitat econòmica prima i les grans xifres crec que no sempre es gestionen com cal. Hi pot haver diners —i sempre són menys dels

der viure del teatre, en aquest cas. D'altra banda, a vegades també es fa difícil el treball del sindicalisme —on durant set anys ho he pogut comprovar—; els “sindicats” estan desprestigiats en aquest país. Però és a partir del sindicalisme que es poden treballar i defensar un conjunt de drets col·lectius.

—**Les coses han canviat des que Ferran Rañé iniciava la seva carrera amb Els Joglars o amb Dagoll Dagom.**

—És evident que el panorama ha canviat, dins i fora de la professió. L'esperit col·lectiu ha desaparegut una mica: ja no emergeixen tants grups com abans, també perquè cada cop es fa més difícil, però la consolidació de grups anava molt bé per treballar la creació d'una manera més global. Tot és un peix que es mossega la cua.

—**Quins records teniu d'aquestes èpoques?**

—Encara que em quedi lluny, sempre hauré d'estar agraït de tot l'aprenentatge que vaig rebre amb Els Joglars i amb Dagoll Dagom, sobretot per l'experiència que podia significar per a algú acabat de sortir de l'Institut del Teatre. Podíem tenir un coneixement ampli i absolut del món escènic i participar des de la llavor mateixa de la creació. També és cert que jo vaig viure un moment d'explosió d'aquestes companyies, amb obres com *Cruel Ubris*, *Mary d'Ous* o *La Torna*, amb Els Joglars; o *El Mikado* i *Glups!* amb Dagoll Dagom. A *Glups!* vaig poder estar amb l'equip de direcció i va ser molt enriquidor veure com es podia treballar l'estètica del còmic dalt de l'escenari amb els textos de Gérard Lauzier. I tot aquest treball col·lectiu m'ha servit molt per a la meua carrera particular. Queda lluny, però realment no es pot oblidar.

—**Pel que fa a les apostes actuals, per on passen?**

—De moment, hi ha un projecte dels que jo he proposat que em fa molta il·lusió i que s'estrenarà aquest mes de juliol al Teatre Lliure dins el festival del Grec. Es tracta de l'obra *La controvertida de Valladolid*, un text de Jean-Claude Carrière, un guionista que m'interessa com a amic personal que va ser de Bunuel i com a ajudant

de grans projectes al costat de personalitats com Peter Brook. És un autor que ha col·laborat sempre amb molta gent i que, d'alguna manera, crec que falta que s'estreni aquí, a casa nostra. Crec que és un home que se l'ha de conèixer. D'altra banda, tenim un projecte entre mans per a l'any que ve amb Jordi Bosch i amb Joaquim Oristell.

“Els gestors polítics no acaben de tenir un coneixement global del context”

—**I també queda pendent l'estrena de l'última pel·lícula de la realitzadora Laura Mañá, *Morir en San Hilario*. Com va sorgir el projecte?**

—Aquest va ser un d'aquells projectes que t'engresquen per qui el fa i per la història, d'un gran realisme màgic barrejat amb un surrealisme de cinema espanyol. Per a mi era atractiu perquè era una bona combinació de llenguatges, i realment la proposta em va semblar molt interessant.

—**No sé si és inevitable fer la pregunta: cinema, teatre o televisió?**

—Jo aposto per una alternança. Quan portes un temps fent plató i hores de gravació, tens una enyorança del directe, tot i que el món del cinema té uns ganxos molt poderosos, sobretot si algun director o directora et dóna confiança i et permet recrear-t'hi i treballar el detall. I el teatre té una química diferent, però molt potent també, tot i que és curiós perquè cada vegada pateixo més, com si el públic de teatre cada cop em fes més respecte.

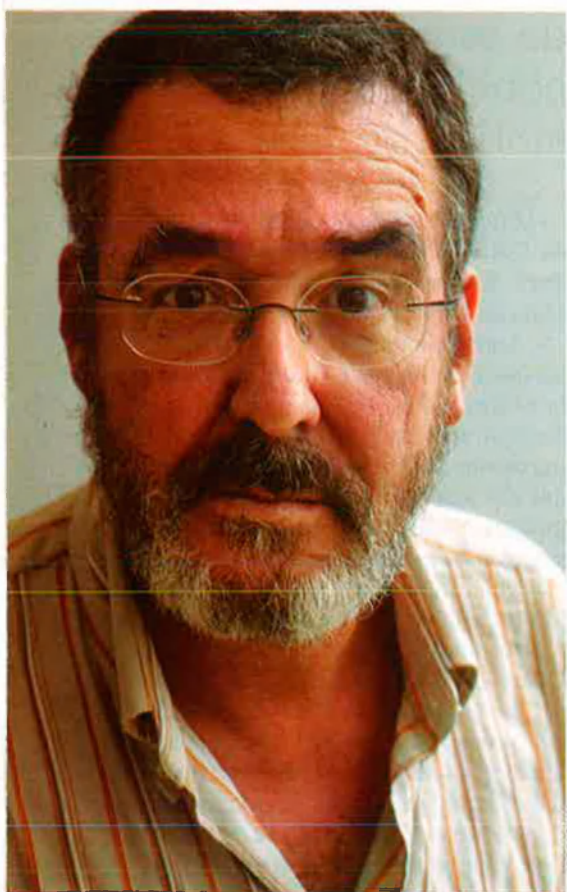
—**Com valoreu l'experiència dins la sèrie *Majoria absoluta*?**

—És un bon projecte i una manera molt interessant de deixar-la en el moment àlgid, perquè això evita que la sèrie decaigui, o que s'allargui en excés sense motiu i que en tot cas els telespectadors en puguin tenir també un bon record.

—**No són bons els projectes de llarga durada?**

que disposen altres països—, però cal redistribuir-los bé i analitzar bé les propostes: cal que es faci una anàlisi partint d'un coneixement profund de la professió i de la situació i no d'unes inèrcies adquirides. Hi ha massa coses taponades, i els gestors polítics no acaben de tenir un coneixement global del context. Hi pot haver la intenció, i això es pot notar amb un canvi de govern, però falten les eines per aquesta anàlisi, perquè els diners no vagin a parar, com tan sovint passa, als “equips de primera divisió”. No pot ser que un actor s'hagi de convertir en un multitasca per sobreviure, per po-

“No pot ser que un actor s’hagi de convertir en un multitasca per sobreviure, per poder viure del teatre, en aquest cas”

JORDI PLAY

— A vegades es produeix una perpetuació que no és bona. I jo, personalment, sóc una persona que no em puc perpetuar en res. No m’agrada i crec que no ho faria mai. Suposo que per això he pogut fer tantes coses, estar en tants llocs, interpretar tants personatges diferents, treballar amb persones i col·lectius ben diferents, fins i tot treballar amb companyia pròpia, com Tossal Teatre, i poder fer de “quasi autor”.

Mar Valldeoriola

El tresor americà de l’Alcora

Des del passat dijous 12 de maig es pot visitar al Museu de Belles Arts de Castelló la que es considera la col·lecció de ceràmica de l’Alcora més important del món. Per primera vegada, la Hispanic Society of America, propietària de la col·lecció, ha deixat sortir gairebé cent peces de gran valor artístic per mostrar-les al seu país d’origen.

Des que el 1727 el comte d’Aranda va fundar la Real Fàbrica de l’Alcora fins que als anys quaranta del passat segle va tancar definitivament les portes, els tallers de l’Alcora van crear i produir in comptables obres d’art que es van escampar lentament arreu del món. Algunes d’aquestes obres d’art —moltes d’una gran vàlua històrica i artística— es conserven avui dia a la Hispanic Society of America de Nova York, la institució que disposa de la col·lecció més important del món de ceràmica de l’Alcora i que ara, per primera vegada, ha accedit a cedir-la temporalment per acostar-la al

seu país d’origen. Es tracta de 96 peces que s’exposen des del passat 12 de maig al Museu de Belles Arts de Castelló i que es podran visitar fins a la primera quinzena d’agost.

L’exposició, fruit de la bona entesa que es va produir entre la Fundació Blasco de Alagón —organitzadora de la mostra— i la institució americana amb motiu de l’exposició “La memòria daurada” (Morella, 2003), mostrarà les peces més espectaculars de la col·lecció de la Hispanic Society, recorrent tots els estils que van sortir dels tallers de l’Alcora des de la seua creació: barroc, rococó i clàssic, bàsicament. Des-

FUNDACIÓ BLASCO DE ALAGÓN